

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Охорона праці в галузі»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 208 Агроінженерія
Освітня програма «Агроінженерія»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Доцент О.В. Войналович _____
т. моб. 067-500-54-00 _____
voynalovich@nubip.edu.ua _____
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1419>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Охорона праці в галузі» для студентів магістратури за спеціальністю «Агроінженерія» спрямована на вивчення та засвоєння працезохоронних засад організації та виконання робіт в агропромисловому комплексі. У цій дисципліні розглядають організаційні засади та документальне забезпечення функціонування системи управління охороною праці, вимоги безпеки і гігієни праці під час виконання різноманітних технологічних процесів на підприємствах сільського господарства, зокрема під час виконання механізованих робіт у рослинництві та тваринництві. Охарактеризовано засади ведення документації з охорони праці на підприємстві аграрного профілю, вимоги електро- і пожежної безпеки.

Мета вивчення дисципліни: проаналізувати небезпеки і шкідливості під час виконання механізованих робіт у сільському господарстві та навчитися розробляти заходи для зниження виробничих ризиків.

Завдання вивчення дисципліни: представити підходи та вимоги щодо забезпечення нормативних умов праці на підприємствах сільськогосподарської галузі.

Набуття компетентностей:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння аспектів професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові (спеціальні):

ФК 14. Здатність гарантувати екологічну безпеку у сільськогосподарському виробництві.

ФК 15. Здатність комплексно впроваджувати організаційно-управлінські і технічні заходи зі створення безпечних умов праці робітників в АПК.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для досягнення інших результатів навчання, визначених освітньою програмою.

ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.

ПРН 4. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії.

ПРН 20.. Розробляти і реалізувати ресурсощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.

ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Організаційно-правове регулювання охорони праці на підприємствах АПК	4/5	Знати вимоги НПАОП у сільському господарстві. Вміти складати інструкції та положення з ОП. Аналізувати небезпеки на робочих місцях. Розуміти підходи щодо оцінення виробничих небезпек. Розрізняти види небезпечних і шкідливих чинників.	Виконання практичних робіт: «Обов'язки з охорони праці посадових осіб та робітників підприємств АПК» та «Розроблення інструкцій з охорони праці для механізованих процесів в АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	9
Тема 2. Засади СУОП на підприємствах АПК	5/4	Знати основні положення СУОП у сільському господарстві. Вміти обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення СУОП у сільському господарстві. Аналізувати структурні схеми побудови СУОП різних рівнів	Виконання практичних робіт: «Планування витрат на охорону праці на підприємстві» та «Атестація робочих місць АПК за категоріями небезпечності та важкості. Складання карти умов праці». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	9
Тема 3. Ризик-орієнтований підхід щодо функціонування СУОП на підприємствах	4/4	Знати методи розрахунку професійного ризику. Аналізувати концепцію щодо	Виконання практичних робіт: «Оцінення рівня професійного ризику на робочому місці працівника	9

АПК		ризик-орієнтованого підходу в охороні праці. Розуміти принципи використання професійного ризику для оцінення виробничих небезпек. Застосовувати методи комп'ютерного розрахунку ризиків	підприємства АПК» та «Табличний аналіз формування виробничих небезпек на робочих місцях в АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 4. Організаційні засади системи державного страхування від нещасних випадків працівників АПК	2/2	Знати основні положення закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Вміти розслідувати нещасні випадки на підприємстві та скласти відповідні документи (акти). Аналізувати розміри відшкодування шкоди потерпілим Розрізняти види нещасних випадків та ступінь втрати працездатності	Виконання практичної роботи: «Розрахунок соціально-економічної ефективності від впровадження заходів з охорони праці на підприємстві». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	8
Модуль 2				
Тема 5. Умови праці на робочих місцях підприємств АПК	4/4	Знати порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Вміти скласти карту умов праці. Аналізувати джерела небезпечних та шкідливих виробничих	Виконання практичних робіт: «Розрахунок параметрів вентиляційної системи у виробничих приміщеннях» та «Складання карти показників безпеки мобільної сільськогосподарськ	9

		чинників. Розуміти, що покладено в основу оцінення умов праці. Розрізняти Застосовувати прилади для визначення параметрів виробничого довкілля	ої техніки». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 6. Заходи щодо зниження аварійності, виробничого травматизму і проф. захворюваності	4/4	Знати тенденції динаміки травматизму в АПК. Вміти розробляти заходи з охорони праці. Аналізувати причини травм і хвороб в АПК. Застосовувати отримані знання для розроблення документів з охорони праці	Виконання практичних робіт: «Визначення допустимих термінів роботи на виробничих процесах застосування пестицидів у сільському господарстві» та «Розрахунок систем блискавкозахисту об'єктів підприємства АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	9
Тема 7. Вимоги безпеки і гігієни праці на мобільній с.г. техніці	4/4	Знати гігієнічну класифікацію умов праці. Вміти користуватися НПАОП, що стосуються робіт в АПК. Аналізувати параметри виробничого довкілля на робочих місцях. Розуміти наслідки впливу виробничого довкілля на працівників. Застосовувати технічні засоби безпеки	Виконання практичних робіт: «Дослідження наявності експлуатаційних тріщин у відповідальних деталях мобільної сільсько-господарської техніки» та «Визначення опору заземлювальних пристроїв». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	9
Тема 8. Документація та заходи з	3/3	Знати основні причини пожеж в АПК.	Виконання практичних робіт: «Перевірка стану	8

пожежної безпеки на підприємствах АПК		Вміти розробляти документи з пожежної безпеки. Аналізувати стан пожежної безпеки на підприємстві. Розуміти принцип дії автоматичних засобів пожежогасіння. Розрізняти початкові форми горіння. Застосовувати класифікацію основних порушень пожежної безпеки на підприємстві	пожежної безпеки на підприємстві АПК» та «Розроблення протипожежних заходів для підприємств АПК». Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Всього за 1 семестр			70	
Екзамен				30
Всього за курс			100	

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедайлнів та перекладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списувати під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Войналович О.В. Засади охорони праці у схемах, таблицях і графіках: навч. посібник. К.: Основа, 2022. 219 с.
2. Пістун І.П., Березовецький А.П., Березовецький С.А. Охорона праці в сільському господарстві (тваринництво, птахівництво): навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2012. 368 с.

3. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у сільському господарстві. К.: Основа, 2014. 176 с.
4. Пістун І.П., Хом'як В.В., Хом'як Й.В. Охорона праці в сільському господарстві (технічне обслуговування і ремонт машин сільськогосподарського виробництва). Навчальний посібник. Університетська книга. 2023. 456 с.
5. Шудренко І.В. Охорона праці в галузі: навч. посіб. Житомир: ЖНАЕУ. 2017. 136 с.
6. Омелянов О.М., Спирін А.В., Твердохліб І.В. Охорона праці та безпека життєдіяльності: навч. посіб. Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ. 2020. 334 с.
7. Федоров М.І., Дрожжана О.У. Охорона праці в галузі АПК. Полтава: РВВ ПДАА. 2014. 240 с.
8. Спирін А.В., Дерев'янка Д.А., Малиновський А.С., Тищенко Л.М., Герук С.М. Безпека праці механізаторів сільськогосподарських підприємств. Навчальний посібник. 2011. 458 с.
9. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві. Затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 29.08.2018 р. № 1240.

Допоміжні:

1. Войналович О.В., Гнатюк О.А., Кофто Д.Г., Кірдань Є.М. Виробничі ризики. Методи оцінювання та заходи для їх зниження. К.: Видавничий центр НУБіП України. 2013. 58 с.
2. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці в галузі (працезахоронні ділові ігри): навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 203 с.
3. Капустник В.А., Костюк І.Ф., Бондаренко Г.О. та ін. Професійні хвороби: підручник. 5-е вид., випр. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». 2019. 536 с.
4. Войналович О.В., Мотрич М.М. Охорона праці в агроінженерії (лабораторний практикум). Методичний посібник для підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності «Агроінженерія». К.: НУБіП України. 2023. 250 с.
5. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці у тваринництві. Навчальний посібник. – К.: Основа, 2012. – 448 с.
6. Voinalovych O. V., Marchyshyna Ye. I. Occupational safety and health in agriculture: навчальний посібник англ. мовою. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 425 с.
7. Войналович О.В., Лапін В.М., Литвин О.П., Поліщук С.В., Блащук М.І. Охорона праці під час застосування пестицидів на підприємствах сільського господарства: монографія. Київ: Едельвейс. 2017. 167 с.
8. «Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці». Затверджені Головою Держпромгірнадзора 07.02.2008 р.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про охорону праці» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
3. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0001641-08>
4. Міжнародна організація праці (МОП). [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
5. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці [Електронний ресурс] - <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1494-18>
6. Всеукраїнський портал з питань охорони праці [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. — <http://dnop.com.ua/>

7. Правила пожежної безпеки в Україні [Електронний ресурс] -
<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0252-15>